

θυμᾶται τοὺς πόνους πού ὑπόφερε ὅταν τῇ βασινίσσανε, γι' αὐτὸ φωνάζει. » Κάθε στιγμή ἔστελνα τῇ μητέρα μου νὰ μάθῃ τί κάνει ὁ καημένος ὁ Ἀχμέτ, καὶ ἡ μητέρα δὲ μοῦ χλωῖσε τὸ χαιτήρι, πῆγαινε καὶ μ' ἔφερεν καθισχυαστικὰ νέμειν τοῦ.

*

Ἡ θέρμη ἢ μεγάλη πού εἶχα κάθε νύχτα δὲ μ' αἰσθάνετο νὰ κοιμηθῶ. Εἴταν μεσάνυχτα περυσμένα. Τρία τραγὰ κουδουνίσματα ἀκουστήκανε μέσα στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας, ἀπαράλλαχτα ὅπως εἰδοποιοῦσε ὁ Κυβιάσης ἀπὸ κάτω κάθε πρωτὶ τὸν ἐρχομὸ τοῦ χειρουργοῦ. Εὐτύς, δὲν ξέρω γιατί, ἦρθε στὸ νοῦ μου ὁ Ἀχμέτ. «Ὁ γιατρὸς μητέρα», εἶπα σιγὰ σιγὰ, γιατί νόμιζα πὼς κοιμότανε. «Τέτοιαν ὥρα; δὲν εἶναι δυνατὸ», μοῦ λέγει, μὰ κ' ἐκείνη ἀνησυχῆσε γιὰ τὸ ἀσυνήθιστο αὐτὸ κουδούνισμα καὶ ἄρχισε νὰ ντύνεται. Ἐξω στὸ διάδρομο ἀκουστήκανε ψιθυρισμοί, καὶ δὲ μοῦ ξέφυγε ὁ θόρυβος πού κάνουν οἱ κολληρισμένες φοῦστες τῶν ἀδελφῶν. Ὁ Ἀχμέτ, ὅλο κι ἀναστέναζε πότε πότε. «Ἐστεῖλα τῇ μητέρα ἔξω νὰ δῇ τί τρέχει, καὶ ἡ καρδιά μου χτυποῦσε τόσο δυνατὰ πού ἀκούα τοὺς χτύπους τῆς, μὰ δὲν τὴν ἀφῆσαν οἱ κυλόγριες νὰ προχωρήσῃ, κ' ἔτσι δὲ μάθαμε τίποτα. Σὲ λίγο ἀκουστήκανε βήματα πολλὰ μαζὶ καὶ τὸ σύρσιμο ἑνὸς κρεβατιοῦ. Τὸ σέρναν πρὸς τὸ μέρος τῆς αἵθουσας τῶν ἐγχειρήσεων. Ἀκουσα πὼς ἄνοιξε ἡ φοβερὴ ἐκείνη πόρτα κ' ἔκλεισε πάλι, καὶ πὼς χαθῆκε ἀπὸ πίσω τῆς κάθε σημεῖο ζωῆς.

Ξαναβγήκε ἡ μητέρα μου στὸ διάδρομο. Τίποτα. Ὅλα τὰ φῶτα εἴταν πάλι σβησμένα καὶ μόνο οἱ καντήλες φέγγανε τίς τρομαγμένες σκέψεις τῶν ἀρρώστων καὶ σκορπούσαν δειλὲς τὴν παρηγοριά τους.

Πῆρε καὶ ξημέρωνε, ὅταν ἀκουσα πάλι τὸν Ἀχμέτ νάναστενάζει στὴν πλαϊνὴν κάμαρα. Ἀχ! . . . Βάχ! . . . καὶ κάτι παραμιλοῦσε τούρκιζα. Πόσες ὥρες βάσταξε αὐτό, δὲν ξέρω· μοῦ φάνηκε πὼς εἴταν ἕνας αἰώνας πού τὸν ἄκουα. Ἀξαφν' ἀκουστήκε μιὰ δυνατὴ φωνή, **Ἀλλάχ!** . . . καὶ τίποτα πιά ἄλλο. Γύρισα καὶ εἶδα τὴν μητέρα μου τρομαγμένη, δὲ μπορούσα νὰ πῶ λέξη. Ἐκείνη, χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσῃ, πετάχτηκε ἔξω. Οἱ ἀδελφές τρέχανε σαστισμένες, καὶ καμιά δὲ συλλογίστηκε πιά νὰ τὴν ἐμποδίσῃ. Ἡ πόρτα μου ἀνοίξε σιγὰ σιγὰ, καὶ ἡ ἀδελφὴ Ἀδγούστα ἦρθε καὶ κάθησε κοντά μου. Ἐπίασε τὸ χέρι μου μέσα στὰ δυό τῆς χέρια καὶ τῶσφιζε χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσῃ. Τὴν εἶδα πού ἔκλαιε. Σὲ λίγο ἦρθε καὶ ἡ μητέρα μου, συλλογισμένη καὶ συνθροπῇ. Δὲν μοῦ εἶπε τίποτα, κ' ἐγὼ δὲν τόλμησα νὰ τὴν ρωτήσω.

*

Κάτω στὸ παρεκκλήσι τοῦ νοσοκομείου, ξαπλωμένος μέσα σ' ἓνα νεκροκρέββατο, ἡσυχος καὶ ὠραῖος, περίμενε ὁ Ἀχμέτ τὸν πατέρα του. Ὁ καλοκαμωμένος Τοῦρκος, χλωμὸς καὶ συντριμμένος πλησίασε τὸ μονάκριβο γιό του, ἔσκυψε, τὸν ἐφίλησε, καὶ ὅταν εἶδε ὅλους νὰ κλαῖνε γύρισε καὶ τοὺς εἶπε ἡσυχά ἡσυχά: «Οἱ γέροι πρέπει νὰ πεθαίνουν, κ' οἱ νέοι γεννιοῦνται γιὰ νὰ πεθάνουν. Αὐτὸ εἶταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ!» Τέσσερις Τοῦρκοι μπήκανε σ' ἓνα νόημά του, μέσα στὸ παρεκκλήσι, σκεπάσανε μὲ τὸ μαῦρο καπάκι τὸν ὠραῖο καὶ ὡς τὰ χτέσ γεμάτο ἐλπίδες Ἀχμέτ, στυλώσανε τὸ φέσι τοῦ πρὸς τὸ μέρος τοῦ κεφαλιοῦ, ἔρριξαν πρὸς τὰ πόδια ἓνα πολυτιμο σῆλι, τὸν πῆραν στοὺς ὤμους τους καὶ σιωπηλοὶ τραβήξανε πρὸς τὴν πόρτα . . .

PIINA LEBANTII

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἀπὸ τὰ καλὰ τοῦ νεώτερου πολιτισμοῦ τίποτις δὲ μάγεψε τὴ φαντασία μας τόσο, ὅσο ἡ *ὕγιεινή*. Ὅχι βέβαια ἡ δημόσια ἢ ὑγιεινή, αὐτὴ μήτε γυρίζουμε νὰ τὴ δοῦμε, καὶ τὰποτελέσματα τὰ γνωρίζουμε, μάλιστα καὶ τὰ μυρίζουμε κάποτε. Μᾶς μάγεψαν ὅμως καὶ μᾶς συνεπῆραν οἱ κοινοί, οἱ πεζοί, οἱ μασημένοι καὶ ξαναμασημένοι κανόνες τῆς ἀτομικῆς τῆς ὑγιεινῆς.

Ἀπὸ τὰ μικρά μου θυμᾶμαι κάτι ἀφορισμοὺς πού διάβαζα στ' Ἀναγνωσματάρι μου. «Μὴ μένης καθήμενος πολλὰς ὥρας.» «Ἄνοιγε συχνὰ τὰ παράθυρά σου, κτλ.» Σωστὴ Πλάκα τοῦ Νόμου, καὶ σωστὸς Μωϋσῆς τ' Ἀναγνωσματάρι ἐξεῖνο. Εἶδα ἀπὸ τότες πολλὰ τέτοια καὶ σὲ φημερίδες καὶ σὲ βιβλία. Ἀκόμα πιότερα ἀκουσα ἀπὸ ἀνθρώπους σοβαροὺς καὶ μὲ τὰ συλλογικά τους. «Τὸ ρῖζι καλὸ καὶ χωνευτικὸ, μὰ νῆναι καλοβρασμένο.» «Βαρὺ πρᾶμα ὁ ἀστακός.» «Στρεῖδια, ναί. Καὶ λαφριά καὶ νόστιμα.» «Φροῦτα ἄγουρα μὴν τρώτε, παιδιά.» Ἐπειτα, «Ἀγιάζι τὸ φόρεμά σου, μικρὴ, νὰ μὴν κρυώσης.» «Πᾶλε νερό μᾶς πίνεις δρωμένος, ἐσί;» «Μὴν παραπηδάς», καὶ χίλια παρόμοια.

Καὶ τὰποτέλεσμα; Τὰποτέλεσμα εἶναι τοῦ κατάντησε νὰ πηγαίνῃ ὁ καθένας μας μὲ τὸ διαβήτη, μὲ προσοχὴ σὰ νὰ περπατᾷμε σὲ βάραθρον ἄκρη, φόβο γεμάτοι καὶ τρόμο μὴν πάθουμε τίποτις.

Εἶναι σωστὴ δειλία, ἀπὸ τὰ μικρά μας καλλιεργημένη σὲ βαθμὸ πού νὰ μὴν τολμοῦμε, ὅχι πιά νὰ παραβαίνουμε τοὺς κοινοὺς ὑγιεινοὺς κανόνες, πού τοὺς παραβαίνει ὁ ἄλλος ὁ κόσμος δέκα φορὲς τῇ

μέρα, κι όμως ή κράση του γυμνάζεται στην παρά-
βαση όσο ή δική μας στην προσοχή, μι δεν έχουμε
πιά την ήθικη δύναμη μήτε τίποτις άλλο να τολμή-
σουμε !

Έχει λοιπόν κι αυτό την ψυχολογία του. Τί να
περιμένης από ένα παληκάρι που φοβάται άξαφνα
να πιη ένα ποτήρι νερό ; Ό φόβος αυτός που φη-
τεύτηκε και καλλιεργήθηκε μέσα του, πάντα **φόβος**
θα είναι. Έτσι θα λογαριάσει και θα κυλοσυλλογι-
στη κάθε άλλο κίνηση, θα κοντοσταθί, θα δειλιά-
ση. Έχουμε, θυμω, τέτοιους και νέους και γέροντες
πολλούς.

Όποτε με την καλή, την άθωα αυτή γύμνωση
που δίνουμε στο νου μας για την προφύλαξη της ύ-
γείας, χαλνούμε και χαλαρώνουμε κάτι πιο πολύτιμο
και πιο χρεωζόμενο από την υγεία,—το **χαρακτή-
ρα** μας. Μας κυριεύει ό έγωϊσμός, μας κρυφотρώει
ό φόβος του θανάτου, θαμπώνει το λογικό μας και
δεν βλέπουμε πιά μήτε σκέψη μήτε πράξη ανεξάρτη-
τη από τη σλαβιά της φιλοζωίας.

Μερικοί μας προχωρούμε και κάτι παρέχει. Δια-
βάζουμε και μερικά γιατροσόφια. Μαθαίνουμε άξα-
φνα που βρίσκεται το συκώτι, τα νεφρά, τα πλεμό-
νια, και τί πρωτονοιώθει όποιος πάθη ήπαιτίτη, νε-
φροίτη, πλευρίτη, χηκιά. Άρχίζει τότες να ξεφυτρώ-
νη και να φουντώνη άλλο έθνικό μας χαρακτηριστι-
κό, ή **υποψία**, που είναι κι αυτή δειλία, μόνο και
χερότερη. Σκιαζόμαστε μ' ένα βήχα, μ' ένα κόψιμο,
μ' ένα τίποτις. Το μελετούμε, το σκαλίζουμε, το τρέ-
μουμε, όσπου με τη φαντασία μας το κάνουμε θε-
ριό τρισμαμένο που βάλθηκε να μās φάη. Πηγαί-
νουμε στο γιατρό, ό γιατρός πάντα θα μās δεχτή
σοβαρά και θα μās μιλήση πιο σοβαρά, αντίς να
μās δειρή, ή τουλάχιστο να μās κοροϊδέψη. Τέλος
ή υποψία εκείνη γίνεται πάθος κι από την καθαυτή
την άρρώστια πιο αγιάτρευτο.

Άδύνατος, με τέτοιους περισπασμούς, όχι πιά ό
ήρωϊσμός, μι ό κοινός ό νοός, το κοινό το θάρρος
που χαρακτηρίζει ανθρώπους και λιούς που πηγαί-
νουν όμπρός. "Η θα σταματήσει όλότελα ό υποχον-
τριακός μας, ή αποτραβιέται κώλας αντίς να προ-
χωρήση. Έχει δεν έχει θα συλλογιστή τη φανταστι-
κή την άρρώστια. Και χωρίς να τόνειρεύεται τί έγ-
κλημα κάνει, στέλνει άρρώστια αληθινή κι αγιά-
τρευτη μέσα στο έθνος του. Την άκιμωσιά, τη στα-
σιμότη, την παρακμή.

Έγώ λέω να τα πετάξουμε στον άνεμο τα «Υ-
γιεινά παραγγέλματα». Έγιεινό παραγγέλμα μας
νάιναι το φαιί όταν έχουμε άρεση, το παιχνίδι σαν
είμαστε ακόμα μικροί, κάποτες και μεγάλοι, ό κα-
θάριος ό άγέρας, κρύος ή ζεστός αδιάφορο, και προ-
πάντων ή **δουλειά**. Να λείψουνε πιά οι μισεροί αυ-
τοί που μās μποδίζουν το δρόμο. Ό δρόμος υπάρ-
χει. "Η δύναμη κ' ή θέληση να τον τρέξουμε δεν
υπάρχει.

A. E.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, Άρ. 11. ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα και για την
Κρήτη δρ. 10. Για το έξωτερο τρ. χρ. 12 1/2. — Για
τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ.
την τριμηνία). — Κανέναν δε γράφεται συντρομητής α
δεν στέλνει μπροστά τη συντρομή του.

20 λεπτά το φύλλο, 20.—Τα περιεμένα φύλλα που-
λιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κώσκια. και στις έπαρ-
χίες στα Πραχτορεία των Έφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

**BENIZELΟΣ ΚΑΙ ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ — ΓΛΩΣΣΑ ΑΝ-
ΤΙΛΑ-Ι-ΚΗ—ΟΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΡΩ-
ΜΑΙ-Ι-ΚΟ ΣΚΟΛΕΙΟ — ΑΝΑΓΚΗ ΕΙΔΙΚΡΙ-
ΝΕΙΑΣ...—ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΥΣ ΜΑΣ.
—Ο ΝΟΥΜΑΣ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ.**

ΑΞΙΖΕΙ ναθανατιστεί σε τούτη δώ τη στήλη ένα
έπεισόδιο του κ. Μιστριώτη, που πολλοί το ξέρουν και
το μολογάνε, μι που ανάγκη να το μάθουν κι άλλοι
και να τον καμαρώσουνε.

"Ενα πρωί ή δειλινό, δεν ξέρουμε καλά καλά, την
προπερασμένη βδομάδα, πήρε ό μπάρμπα Μιστριώτης το
Σάντισο του, τον κ. Φιλαδέλφεια, και πήγανε στο Ύ-
πουργείο τώ Ναυτικώ ναταμώσουν τον κ. Πρωθυ-
πουργό. Ό λόγος, έθνικός πάντα, ή προστασία της χι-
λιοκατατρεγμένης Καθαρεύουσας. Ό κ. Βενιζέλος τούς
καλοδέχτηκε κι ό κ. Μιστριώτης άρχινησε να ζητορεύει.
διαφεντεύοντας την καθαρεύουσα, (που πρέπει, λέει, να
προστατευτεί με «είδικό έρθρο» στο Σύνταγμα), και
βρίζοντας τούς δημοτικιστάδες.

"Αφού είπε κ' είπε, όσα ξαναμάσησε ίσαμε τώρα σε
λόγους και σε έρθρα χίλιες φορές, ό κ. Βενιζέλος ση-
κώθηκε και του απάντησε με τα όλοστρογγυλά τουτα λό-
για :

— 'Αξιότιμε και σεβαστέ κ. Μιστριώτη. Παρακο-
λουθώ από χρόνια όσα λέτε κι όσα γράφετε για την κα-
θαρεύουσα, μι δεν μπορώ να πειστώ ακόμα πώς κ' οι
δημοτικιστάδες δε δουλεύουνε για την Έλληνική γλώσ-
σα παρὰ για την Τούρκικη.

Κι ό κ. Μιστριώτης πήρε τα βρεμένα του και τον
κ. Φιλαδέλφεια του και τράβηξε στη δουλιά του.

*

ΝΑ, και δεύτερη έκδοση του ίδιου έπεισώδιου. καλώς
τη δημοσιεύει ή «Ακρόπολη» της περιεμένης Πέμτης (σελ.
1. στήλη 7).

«Είς το έπουργείον των Ναυτικών προχθές μετέβη ό
κ. Μιστριώτης μετά του κ. Φιλαδέλφειας και έτέρου τινός
του όποιον δεν έγνώσθη ακόμη το όνομα.

Παρουσιάσθησαν ένώπιον του κ. Βενιζέλου και του έ-